

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
Geo. Lalchak, President.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня-містяться в Укр. Род. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Манітоба.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В АНГЛІЇ.

Десять місяців тому назад мільон англійських майнерів рішив вийти на страйк, щоб не дозволити властителям зрівняти собі платні. Хвиля тоді була критична. Тоді Англія тільки що пережила кілька політичних криз уряду, а економічній не видно було кінця. Півтора мільона безробітних вимагали допомоги. А до них грізно прибирався ще мільон майнерів.

Уряд Балдіна, що після кількомісячного урядування "робітничого уряду" МакДональда знову повернувся до влади, боявся за своє існування. Щоб не допустити до ще більшого економічного безголов'я, за яким, звичайно, слідує й політичне, Балдін рішив заплатити властителям копальні з державної каси около сорока мільйонів доларів під умовою, щоб вони не аннулювали майнерам платні.

Так уряд Балдіна тоді купив властителям народними грошми, купив у них спокій країни на 10 місяців. Дня 30, квітня ц. р. цей спокій скінчився. Балдін субенді властителям не поновив і вони рішили аннулювати робітникам заробітну платню. Робітники зі свого боку рішили не поступитися, бо платня їх і так жабрачка, закладено вистаріває на життя при повних днях праці в тиждень.

Уряд і властители також знали, що з кінцем квітня, з речинцем субенді, майнери не поступяться своїми здобутками, тому почали готуватися до страйколомської боротьби. Ще минулого року, коли уряд Балдіна примушений був капітулювати під натиском організованих майнерів, почалася в Англії горячкова організація страйколомських сил з ріжних відділів суспільства. Організовано їх отворто під проводом поліції. З другого боку почалася нагінка на передових активних робітничих провідників. Двадцятихоті комуністів в Лондоні засуджено в торму, а одночасно около 100 майнерів Полудневої Валії посаджено за ґрати.

Але ці приготування англійських капіталістів і їх уряду, організування страйколомських та фашистських організацій, арештування робітничих провідників, заставили організоване англійське робітництво насторожити вуха. Найбільш членством трейд-юнії майнерів, залізничників і транспортів почали серйозно говорити про з'явку й спільне ділення між собою. Переговори між ними в цій справі, як бачимо, закінчилися тим, що як тільки майнери вийшли на страйк 1. травня, два дні пізніше спалили працю залізничників і транспортів.

Ціла країна пірнула в обіймах страйку. Заверг рух на залізницях, на пристанях, в копальнях. Около чотирьох половиною мільона робітників склали своє робітничє знаряддя, не з'явившись навіть тих жінок, що парадували в Лондоні проти страйку пару тижнів тому назад. Нічого не змогли перешкодити й деякі трейд-юнії реакційні "гонорейбл" лідери. Нічого не помогли споси Томаса, секретаря залізничників, який розспалакався в парламенті перед панами з жалю, що йому не вдалося цим разом запобігти страйкові.

Положення в Англії тепер аж надто критичне. Такого страйку Англія ще не переживала й сам Балдін назвав його горожанською війною. І це дійсно є війна між робітниками й роботодавцями, між працею й капіталом, наслідків якої зараз дуже трудно передбачити.

В Англії формально проголошено диктатуру капіталу, королівським наказом урядові Балдіна дано неограничене право в завульгарно діяти країну, у випадку військовий сили і т. п. З робітничих провідників арештовано покісно тільки комуніста-посла Саклатвалу. Даліше все залежить від розвитку подій.

Робітництво цим разом стало солідарно не тільки в Англії, але й в цілому світі. З ріжних країн Європи наспівають вісті, що організоване робітництво всіх галузей індустрії рішило дати всьому можливому допомогти робітництву Англії, розуміючи, що нині генеральний страйком в Англії поставлено на карту стан робітництва цілого капіталістичного світу.

Побіда-ж англійського робітництва залежить від його солідарності, від розумного проводу і від реальної допомоги робітництву цілого світу, в першу чергу європейського. Але й ка-надійське робітництво не повинно остати пасивним в цьому страйку. Воно повинно негайно поспішити з допомогою робітництву Англії, бо побіда англійського робітництва буде побідою й ка-надійського.

КАЮЧІСЯ ГРІШНИКИ.

Багато їх отих українських патріотичних грішників, що говорять тепер "вірую, господи, ісповідаю" — напевно. Багато, кажемо, тепер їх каються і до радянської влади з уклінною просьбою звертаються.

У першотравневому числі "У.Р.В." змістили ми покаянно-го листа Кліма Поліщука, українського письменника, що жив через кілька років в Галичині, де написав навів свого "Отамана Зеленого". А тепер каже: мусів я його написати, щоб в польську охрпку не попусти. Мовляв, це була моя політична декларація, від політук, і тепер я від неї рукам й погамі відкрещуюся. Політук під радянською владою бути псаром районного комітету, ніж письменником на еміграції.

А його дружина Ганна Орліана — і я теж.

Потім бачимо — повстанчий отаман Мордавцев теж після довшого перебування за кордоном висповідався "повторні" і по-хав на Україну, бо такої, каже, влади, як радянська, що зміє так смачно бити нас за гріхи наші супроти працюючих, я віде не стрічав і за це я її злюблю.

І потхав він на Україну... Певно поступити там до Все-українського Фотокіно та разом з Юрком Тютюнником бодай на екрані буде отаманом.

А ось знову читаємо, що відомий український артист, Микола Садовський, після сім літ блукання поза кордоном, теж вернувся на Україну і зразу ж вступив до Державного Українського

Театру ім. І. Франка в Харкові. Дня 8. квітня він вже грав роллю Горюхого в "Ревізорі" при переповненому театрі. Публіка влаштувала 70-літньому старому артистові овацію, а сам він, як читаємо в довгій рецензії в харківських "Вістях", був дуже свильований.

Та хвилюється не тільки Садовський. В "Ділі" з 16. квітня читаємо, що відомий український поет (також з старих) Микола Вороний прощає 20. квітня з Львовом авторською вечірньою від'їжджаючи на Радянську Україну.

Так день за днем — вертають українські "дипломати", отамани, професори, поети, артисти, письменники на Радянську Україну. Життя їх переконало й далі буде переконувати. Деякі з професорів (шаповалівці) пробують ще скакати під дудку "батька" Масарика та екликають в Празі "всєукраїнський" з'їзд вчених.

Яка гірка іронія. Чехословацька душає все українське на Підкарпатті, депортує українських інтелігентів, а шаповалівці екликають в Празі "всєукраїнський" з'їзд. Михайло Грушевський питає цих професорів: чому ви не екликаєте цього з'їзду в Ужгороді? Тоді й ми до нас на него приїхали-б. А то вашим з'їздом у Празі чехословацька буржуазія прикриває свої зорні діла на Підкарпатті.

Та не буде для нас дивницю, коли прочитаємо в пресі, що навіть деякі учасники того з'їзду поїдуть з него впрост на Радянську Україну.

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Тамо сілохом і плакахом.

Читаємо львівське "Діло" з 13. квітня. Читаємо в нєму, в статті "Під національним прапором", про діла старі, незбуті, бодай би про них краще і не гадувати. Але згадувати треба, бо зближаються вибори до польського союму. Читаємо там такий плач унівської Радички:

"Мусимо згідно ствердити, що до-недавна в нас не було ніякої серйозної політичної організації... яка зва-ла-б в одну цілість народні маси..."

Причин цьому "Діло" наводило багато.

"Розпорошення політичних діячів, звернення уваги політичного проводу на протязі літ на закордонний терен (до Ліги Націй — Газетяр), постійні й далекодучі вимоги закордонного центру (значить, треба було вимагати лише автономії, а не незалежності Галичини — Газетяр).

Багато таких ран начислено "Діло", а нарішати каже:

"Сьогодні вже з усею об'єктивністю можна твердити, що наша неучасть у виборах (до польського союму) була фатальною, навіть неспроможною помилкою з боку закордонного центру".

Оттак завжди ті патріоти. Перше зроблять, а потім плачуть. І плачуть. І будуть плакати.

Заздрять радянському урядові.

Відповідь радянського комісара закордонних справ Чічеріна на Лідзі Націй на її запрошення щоб Радянський Союз взяв участь в конференції розроблення подражнила деякі буржуазні газети.

ЕВРОПА Й АМЕРИКА.

(З промови тов. Л. Троцького.)

В минулому розділі тов. Троцький показав, що наскільки Європа залежить від Америки, настільки Америка залежить від Європи. Європі потрібна Америка, як позичкова каса, а Америці потрібна Європа, як ринок для свого золота. Вмєрти можна не тільки від малокровності, але й від повнокровності.

А тепер йдемо далі.

А національно-революційний рух в Азії? Тут така ж сама з обох боків загострена залежність. Розвиток капіталізму в Азії означає неминує зріст національно-революційного руху, який все більше ворожо зустрічається з закордонним капіталом, який несе імперіалізм.

Ми бачимо, як в Китаю розвивається при допомозі і під натиском імперіалістичних колоністів, приводить до революційної боротьби, до потрапєнь.

Я говорив про могутність Злучених Держав перед лицем ослабленої Європи й економічно-відсталіх народів. Але ця могутність Злучених Держав — їх Ахілєсова пята, в тій могутності їх зростаюча залежність від політично й економічно нестійких країн і континентів.

Розуміється, вигідніше-б по-чати "успішнішого" середств продукції в найбагатшій країні, в Злучених Державах і відтак поширити цей процес на цілий світ. Але наш власний досвід показав нам, що революції не можна робити по черзі там, де захоцеш. Ми, економічно слабі й відстала країна, оказалися першими покликаними до пролетарської революції.

Зараз черга за країнами Європи. Америка не дає капіталістичній Європі піднятися. В

АКАДЕМИК ГРУШЕВСЬКИЙ ПРО ПРАЗЬКИХ ВЧЕНИХ.

Недавно в "Пролетарській Правді" поміщено розмову з академиком Грушевським про його відношення до українського наукового з'їзду в Празі.

"Я, — сказав академик Грушевський — не збираюся на празький з'їзд і не чув, щоб і взагалі хто-небудь з членів чи співробітників Академії збирався на нього.

В цьому проекті "українського наукового свята" є чимало такого, що бренть гіркою іронією справжньому українському науковому рухові, що шириться тепер в справжньому науковому центрі — на Радянській Україні.

На чолі з'їзду стоять наукові сили, згуртовані в Празі навколо тих кількох наукових закладів, що відкриті останніми роками чехословацький уряд для української молоді.

Науково-дослідна робота цих учених іде здебільшого в несприятливих умовах.

В наслідок того, що ці наукові заклади відірвані від своєї природної бази, діяльність місцевих наукових сил мусіла набрати переважно науково-педагогічного характеру. Ця науково-педагогічна робота мала-б далеко більшу національну вагість, коли-б українські школи обслуговували потреби не тільки емігрантської молоді, але й місцевої корінної молоді. Закарпаття, найдуше пригноблене з усіх українських країн.

Для Закарпаття і української еміграції було-б цінним врид-банням, коли-б культурні українські сили, які взяли на утримання чехословацький уряд, могли присвятити свої знання піднесенню культурного рівня цієї частини українського народу.

Питання про вищі школи, відкриття яких українські Підкарпаття марно домагається, було-б розв'язане ще п'ять років тому, коли-б український університет, так само як і с.г. вищу школу і педагогічний інститут відкрито не в Празі, а в Підкарпатті. Але чехословацький уряд не хотів пускати української еміграції поміж свою українську людиність. Він заважав ці школи в Празі і в її околицях, призначивши їх для самих емігрантів, і не дозволяючи молоді Підкарпаття поступати в них. Він ставав теж перешкодою зв'язковій працьоті української еміграції з Підкарпаттям, який навіть науковий експеримент.

Даремно шукати в працях українських виданних яких-небудь праць культурних або наукових робітників Підкарпаття. Українознавські сили Праги нічого не дали для вивчення чехословацької України, що, безперечно, було-б не тільки цікавим пунктом програми наукового з'їзду, але й цінною вкладкою в загальну справу українознавства. Організаційний комітет з'їзду не вважав навіть потрібним прикидати до участі у праці з'їзду культурні сили Підкарпаття. Як-б цінні не були наукові досягнення окремих празьких учених, але згадом з'їзду, як наслідок їх п'ятирічного перебування в чехословацькій республіці, не може бути радісному хвилею. Для свідомого українця, котрий пам'ятає, що в тій республіці є не тільки українська еміграція, а й корінна українська людиність, науковий з'їзд, що затіває академічний комітет, є іронія над реальними інтересами Підкарпаття —

Газетяр.

тому тепер революційне значіння американської капіталістичної могутності. Як-б там не були політичні хитання й самій Європі, її економічна безвигідність лишається основним фактом. Цей факт роком скорше чи пізніше спримує пролетаріат на революційний шлях.

В слідуючому розділі буде про те, чи зможе європейська робітничка класа збудувати соціалістичне господарство "без Америки".

"НОВИЙ ЧАС" ПРО Д-РА НАЗАРУКА.

Вже не хотілося-б писати про українських тризубих патріотів ріжних мастей. Не хотілося-б, але вони неначе навіми все пригадують нам про себе. Тут вже хочеш, чи не хочеш, мусиш зробити їм "самаритянську прислугу".

Роскриваємо українську патріотичну газету "Новий Час" з 11 квітня, що виходить у Львові й читаємо там дослівно ось що:

"Д-р Назарук, колишній радикальний дуб, пізніше перший чоловік в уряді Петрушевича, в Кам'янці і в Відні — тепер збирає лаври в Америці. Кинув він свій радикалізм, змінався з болотом колишнього свого шефа Петрушевича і став амбасадором гетьмана Скоропадського.

Вольною волею. Можна-ж д-рови Назарукові приймати віру, яку тільки захоче. Та ніяк не можна зрозуміти діяльності Назарука, спрямованої на знищення всього, що нам дороге та на підкопання вської охоти серед американських Українців поміж матеріально краєви. Д-р Назарук був редактором щоденника "Січ" а тепер став редактором "Америки", органу єпископа Богаченського. У "Січ" отворто виступав Назарук проти поміж краєви. Рідна Школа, якій дуже треба поміж, для нього не існує. Чи колись, як писанка — на погляд Назарука, мають йти на пресовий фонд "Січ", а край — дурниця. Головине, щоб кишені в редакторів була повна в Україна в. Америці.

У великій мірі завдяки роботі Назарука, жертвенність американських Українців не потріби краю змаліла застрашуючо. А чимже-ж проявить наша еміграція свою зв'яз із краєм, як не допомогою в боротьбу з тими, що нас хочуть стерти з лиця землі? Та д-ру Назарукові все те чомусь байдуже. Щоб його гаманець був повний, край поміж не варта. Бо в краю на погляд Назарука самі руйніники — включю до Шевченка, який справді не живе, але якого дух ще уноється між народам і спричинює все лихо. Бо Шевченко на погляд Назарука є найбільший руйніник, що саме завдяки Шевчівській науці були на Україні погроми.

Таке і тим подібне плетє д-р Назарук американським брамам, а в імя чого — Бог один вість.

Його робота приносить тільки шкоду. Тому не диво, що в Нью-Йорку такі Назарукові Січовики обкидали його гнилимий яйцями по відчити, в якому він назвав Шевченка руйніником. — Котюжко по заслузі!"

Ось як тепер пишуть патріоти самі про своїх. Кажали-ми колись українським робітникам і фермерам в Канаді не давати Назарукові доларів, бо за ними тільки зашумить. А тепер ось послухайте, що кажуть самі галицькі патріоти.

Українські патріоти в Канаді мовчать... Чому? Бо вони також збирали долари.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомляється членів відділу ТУРФДім в Вінніпегу, що членські збори відбудуться в неділю 9. травня. На зборах будуть рішати важні справи. Проситися всіх членів прийти згаданого дня точно на час.

Початок зборів в год. 2.30 по полудни.

Заряд.